

CHANSON NEVEZ

(Ar Sergent-Major)

Var sujet glac'har ha tristidiguez daou den yaouank demeus a baros Speyeg, pret da vervel gant ran-galon

Tud yaouank deuz ma faroz, didosted, me o ped
Da zilaou ar vuez a zo guenin erruet;
Me zo eur sergent-major, tistrei deus an armeio
Rejouisset ma c'halon, o entreal bars ar vro.

Pa voan me partiet, da gommanç va c'honje,
Moa losquet var ma lerc'h objet va c'harante
Moa losquet var ma lerc'h fleuren ar yaouankis,
Evit mon da ober eur c'hampagn, tressec ar guer a Paris.

Epad pever bloas anter, e zon bet e regiment,
Hi neus gret va oll chagrin a va brassa tourmant:
Bemnos a bep mitin, a pad an deiz aliez,
Va speret a nije betec ty va mestres.

Ma speret a nije betec va bro beniguet,
O sonjal a beb momet bars va amzer passeet,
C'hoarvezout a re guenin e guis ar durzunel,
Pa ve collet ganti e far a nemp dol da vervel.

Guemine, tud yaouank, a c'hoarvezet memes tra.
Glac'haret bras a voan o tond da partia,
Rannet a voa va c'halon o toned d'he c'huitad,
Hi pa velas ac'hanon e devoa calonat.

Eiz devez arog partial vizemp assemblies bemde,
Ac eur sulvez d'abardaë hi a lavaras di-me,
An daelo n'hi daou lagad, hi moues entrecoupet:
— Petra rin-me, den yaouank, pa vec'hn partiet.

— Me ya da vont breman da ober pinijen,
Da laqua lioua e du va oll dillajou guen,
Evit ober caon da va muia caret,
Partiet evit evit a Republik en deiou tremenet.

— Pa vec'hu erru n'ho regiment, me o ped va servicher
Da rei d'in ho quehellou ractal dre eur lizer,
Me a meus chagrin bras gant aon a vec'h casset,
En tu all dar mor bras guis dar vartolodet,

Ar blaves mil eis cant tri uguen a daouzec,
Da zevez gouel an Nedelec, a voan me partiet.
Da zevez gouel an Nedelec, da zeg heur deuz an noz
Pa voa ma c'hamaradet o c'hont da repos.

Voan o font ti va mestres, da laret dei quenavo.
Hi pas velas a c'hanon a gommença gwelo,
— Arça eta, den yaouank, moc'h o vont er mes ar vro.
Beuzet e ze ma c'halon, en eur mor a zaelo.

Quenavo a laran d'hoch, quenavo, va mestres,
Ben ar pevar pe pem bloas n'hi n'hom gavo assemblies,
Hi a vouches din neuse n'hi daou lagad an daëlo,
Hac a coueas d'an d'ouar casi guis deun den maro.

Dan de quenta blas, voan erru bars ar guer a ruel,
Cetu me scrivas eul liser d'am mestrezic fidel,
Hi a respontas din, pevar devez goude,
Penaos a voa clan, clan bras var hi gouele.

— Mar na teud quet d'am c'honsoli, ma servicher fidel
Gant ar chagrin ar glac'har me zo prest da vervel.
Ho pebeus malheur evit eun den tener da guitad e vro,
Ho velet e vuia caret, bras toul dor ar maro.

Pa vijen en faction var ar meneiou huel,
Ma daou lagat a droe e var zu Breiz-Izel.
Ma daou lagat a droe var zu ty va mestres,
Mes na vellent quet netra nemet coajou alfez.

Deus ar mintin a gleven un nombr a lapouset
A mouez ar rossignol, var bec ar veen pignet,
Ar rossignol a laras din dre a voez melodius:
— Te ho c'heus ebars ar guer eur vestrez caranus.

— Eur vestres leun a c'hlac'har, a carguet a anken,
A baoue e soc'h partiet, o c'hober pinigen.
Neuze a lavaras din, gant e vouez triomphant:
Me gred e zoc'h glac'haret, couls a c'hi, soudard yaouan

— Var da zal he zeo merket, gant liou an distridiguez,
Penaos he zout anquenet, o quitad da vestres,
Neuze a zisquennas d'an traon da vodik, da vodik,
Hac a teuas var ma scoa, da gana ar muzik.

An eostic a laras din guand e voez triomphant:
— Me a vezo fidel doc'h queit ma vec'h no regiment
— Arça eta, eonic bian, mar vec'h din ken fidel,
Ez a iello evidon, da vetec Breiz-Izel.

Ben arc'hoas mintin querquent vel m'a vo scler,
Te a deuo dam c'hamp, da guerc'hat eul liser.
Hanter nos mintin, n'a voa quet scler an de,
Me glevas ma messenger, var ma frenes e cane,

Lavaret a re din neuse dre e ganaouen;
— Roet din ar paper, ma partiin souden,
— Kers eta, eostic bian, da ziou esquel digoret
A quemeret an hent da vonet da Speyret.

Neur errui bars ar vro te ei da dy ma mestres,
Ac a commenso cana e quichen e frenes,
Te a lavaro dei penaus vec'h digasset,
Deus ar guer a Baris, gant e muia caret.

Dan eur an anter nos erruas an eostic.
Da houl an digor digant ma mestrezic:
— Plac'h yaouank, emezan, digoret din an or
Me zo digasset aman, gant var sergent-major.

— An den yaouank -se, herves a meus clewet,
A zo choazet gant Doue, vit bea da bried;
Cetu aman eul lizer a neus roet dinme,
Me ia da partiel breman, da gonta dezan o toare

Ar bloaves mil eis cant tri-ugent a c'hoezec
Ministr ar brezel e devoa decidet
Ministr ar brezel en devoa decidet
A vize beet liberet tout ar blaves unec.

Da ma mestrez ractal, skrivaz eur lizer
Evit annonç dezi a voan erru dar guer.
— Arça eta plac'h yaouank, a lavara dezi,
Quemered da joaüsted a quitted da ennui.

Dan decved a vis dû, a voan partied,
Deus ar guer a Baris, vit va bro benniguet;
Neuse a teuas sonch din na demeus ma mestres.
Evit un den yaouank, pebeus plijadures.

Neur errui bars ar vro ezon et dy guellet;
Neur entreal bars an ty dezi voan non d'asset:
— Bonjour do'h, ma mestres, cetu me bars er vro,
Erru on gant joaüsted, da laqua fin da caonïo.

— Laquet breman e ru an dillajou pa gret
Laquet lioua en du, pa voan me partiet,
Laquet breman o torn c'hani o servicher,
Ma vezimp-ni unisset ar rest deus on amzer.

Cetu aman eur seïen, evit fin deus or yaouankis,
A meus digasset doc'h, deus a guer a Baris,
Conservit anezi, gant o coalen arc'hant,
Quen a ieffemp ou daou ous tol ar sacramant.

— François ques, va servicher, eme ar plac'h, neuse
Na momp quet ar bonheur derrui bars ar point-se.
Or c'herent o deuz chenchet aboue zoc'h partiet,
Ny eo an daou malheurussa zo gant Doue crouet.

— Ma mestres ! ma mestres ! nan zisconsolet quet,
Car me a meus enr galon a zo tener meurbet
Me zo eun den yaouank, tistrei deus an armeio,
A meus souffret dija nomb bras a dourmancho.

— Mes ebars va oll chagrin me a nem gonsole,
Pa ten song din ac'hano'h va dous c'harante,
A bremen, va mestres, ma vezemp separet,
Gant eur baret avel, me a vo discaret.

— A possubl a ve eta, a m'emp merited,
Deus a beurs or c'herent, un dra quer cri meurbet,
Deus guenin-me dan illis, bezemp on daou fidel:
Iamp d'ober or fromesse, dirag en Aviel.

— Neuze ni bedo Doue, ac e Vam beniguet.
Da rei da dont or c'herent sclerijen, var or sujet
Demeus ar bromesse a mump-ny on daou gret
Da vevi assembles, queit a vimp var ar bed.

— Arça eta, den yaouank, me guemer eur loden,
Demeus o c'hol chagrin, a demeus o c'hancken;
Breman vellan ervad, demeus o propojo,
Evit on separi, neus nemet ar maro.

— E breman d'ar guer, a me ia ive,
Ac informomb or sud, deus bolonte Doue,
A ben dissul d'abardaë, dan heur goude creiste,
N'y non gavo assembles da gonta on doare.

— Ny non gavo assembles lec'h a mump goulennet
Sclerigen digant doue, ac e vam beniguet.
Laromp breman eur *Bater* rog non zispartial;
Quenavo ta, ma mestres, queno dissul guenta.

An den yaouank errui bars ty e dad

— Arça eta va sad quez, silaouit va feden.
Me ia d'espliqua d'och breman va flaneden,
Me ia da lavaret d'oc'h ar pes so erruet,
Ac ar pes a bouez bemde var ma speret.

— Chouec'h vlas so tremenet aboue pardon ar C'hran
Voa goneet va c'halon, gant eur plac'hic yaouank
Gant e c'hamaradezet moa guellet anezi,
Charmet doa va c'halon, goneze a voa ganti.

An eil guech ma y guellis voa bars illis Sant-Per,
Daoulinet ebars ar c'hœur vis-à vis dan auter.
Eno pa moa y guellet neuze a moa songet
Penaus a voa eun elez deuz an en disquenet.

Pa voa echu an overn, voan deut emez an iliz
D'y gortos bars ar verred, goude fin an offis,
Pa voa o sortial ar mez deuz ar porchet
Me zirijas ma fajou vit monet d'y c'havet.

— Bonjour d'oc'h plahic yaouank, roanez an douar,
Ebars ar Finister, na velfem quet o par,
Goneet eo ma c'halon guenoc'h plahic yaouank,
Lavaret din, me o ped, breman o sentiment,

— C'hui ez eo, den yaouank, an ini a garan,
Neus nemedoc'h d'am laquat errus bars er bed-man,
Ma c'halonik a voa guenoc'hu gonezet,
Abaoue ar c'henta guec'h, ma guenoc'h parlantet.

— Mar vezimp separet, me vo ar malheurussa
A zo bet gan Doue crouet bars ed bed-ma.
Rac-se, eta or sud ques, desianomp on devez.
Vit ma errufomp tout da barlant assembles,
C'hoant bras a meus on daov da vea priejo,
Evit gallout nom garout, tre betec ar maro.

Respont dan daou den yaouank

Arça'ta daou den yaouank, n'a deuz o maguet,
Ac evit dimezi or chonje na po quet,
N'y na gredomp birviquen z'oc'h galvet gant Doue,
Car n'a neus evidoc'h voalc'h a fidelite.

An daou den yaouank d'o c'herent

— Ben dissul guenta, epad an overen,
Eguis domp ni on daou, goulennit sclerigen,
Evar ar garantez a zo n'or c'halon,
Ac a pezo respont deuz on affection.

— Na deut quet da gontrariat diou garantez barfait,
Pere varvo gant glac'har mar vint dispartiet,
N'y a deu do pedi da rei domp o conge,
Ma vezo gret er bed ma, pes zo laquet gant Doue,

Respont dan daou den yaouank

— Inutil ezeo d'oc'h, insisti devantach,
Unan ahanoc'h hei d'ar gouent a ini al dar scoulach,
N'oc'h quet galvet gant Doue da vea unisset,
Rac-se eta, daou den yaouank, rac-se nem separet.

An den yaouank de guerent

— Arça eta, va oll guerent, me ia da lavaret :
Ranna ret ma c'halon troubli ret ma speret,
Me ia da lavaret d'oc'h, quenavo ! quenavo !
Varc'hoas pe darzo an de, mea vezo maro !!!

An den yaouank rencontras e vestres

Don heur goudé creisde, me gavas va mestres,
A y glaharet bras a leun a drisdigues,
— Autre Doue, den yaouank peub eus planeden,
Ranned ezeo ma c'halon, siouas gan un anken.
Oh ! querent malheurus, c'hui a pe ar galon.

An daou den yaouank d'ho c'herent

— Preparet o tillat caon, aben arc'hoas vintin
N'y a vo cavet maro, dindan ar veen ivin
A zo quichen an illis, e cornic er verred,
A dindan pehini, n'y a vo interret
Laquet a hanomp, me o ped, dindan ar memes be,
Evit ma vefomp assembles, hed an eternite ! Amen !

François RUPPE.

CHANSON NEVEZ

Var sujet ar Gonscrivet yaouank demeus ar blavez mil eis kant unec a tri-ugent

Domine potentissime da luminem mihi.
Me o ped ta, va Doue, domp dar. sclerigenni
Evit ma hallin discleria va buez tremenet
Ac ar poaniou da bere, siouas e zon sujet.

Digorit o tiou scouarn, silaouit un den yaouank
Pehini neus quitted e vro, a blavez man present
Er blavez mil eis cant daouzec a tri ugent
Dar bemp varn-ugent a vis kerzu, vit rei doc'h da gompran

An deis-se deuz ar mintin, voa deut an ordrenanç
Da partial dan dregon, evit ar Republic Franç
Cetu ar conscrivet yaouank, oll voa glaharet,
O clevet ar c'hellou-se, o c'hallon voa rannet.

Obliget da guitad ho c'herent ho mignonet
Ho sadou ho manou, ho breudeur, ho c'hoarezet,
Var ma feuillen voa merket ar c'homzo cri a cruel
« Punisset a vec'h mar vanket d'an appel. »

O vellet a c'homzou-se, va c'halon voa rannet,
Ann dour a zirede demeus ya daoulaguët,
Cetu me partiet, d'an dregont deus ar mis,
Hirio mon e mont Valerien, ust a guer a Paris.

Non quet aman va unan o souffri tourmancho
Pevar all a zo c'hoas, pere zo deus ma bro
Evar sujet da bere meus c'hoant da parlanta]
Car pevar soudard ezint, deur ar vaillanta.

Bemnos nom reunissomp, arog mont da gousket ;
Or c'hallon ra met unan, pa vemp reunisset ;
Neuse ar barlantomp deus ar plijadurezo
A mizemp ebars ar guer, gant or c'hamarado.

Pa iejomp da bourmen, tene caus deus a vro.
Gant daelo on daou lagat, a c'hlebem an encho,
Evel an druzunel kes, collet ganti e far,
Pini nom dol da vervel, ractal var an douar.

Pa jonjan em zad, em mañ, pere neuz va maguet
Pac ebars an ty eurus, lec'h ma zon be ganet,
Neuze e ven scoet a disconlation,
Ac eguis eun toll lanç a dreus din ma c'hallon.

Pa teu ebars va memor, an amzer passeet,
Gant ma c'hamaradet a ma c'hamaradezet,
Deus pere allas!!! allas!!! ezon separet hirio ;
Pelec'h e zeo et eta, ar plijadurezo,

Mump tanveet assembles couls an nos vel an de :
Cetu ar pez a, basse dre va speret bemde ;
Ma mestres, ma mestres, aman var ma chanson,
Me a num recommand d'oc'h, deuz a greiz va c'halon.

Sonjit bars an hini o car, pehin zo en arme,
Prest da vont en disesper, o c'hortos e gonge
Breman zo pevar bloas a voan en ho quichen,
Ac an deiz a hirrio mon evar leign eun duchen.

Evar leign eur menez, en faç dar seiz amzer,
Ust ar guer capital Franç mon o souffri miser.
Divar leign an duchen-man dolan vechou ma zello
Evar zu ma bro natal, mes netra na vellon.

Nemet ar firmamant pehini zo ust or pen
Ac an eol santel ra deomp ar sclerigen ;
Deus an nos o velan c'hoas ar loar ac ar sterret
Pere contemplom bemnos, arog mont da gousket.

Demeus sclerigen pere pa voan ebars a vro
A profiter vit monet d'ober pourmenadenno.
Cetu aze souveniriou, a zo cri a cruel ;
Bet truez eus o pugale, tadou, mamou santel.

Querent ha mignonet, na houfflec'h quet compren
Ar miseriou a souffromp aman var an duchen,
Da poaniou ar brassa ezer sujet bemde,
Obliget d'ober faction, coulz an noz evel an de

Gant ar sac'h var o chouq, o fusil, o sabren,
Ac evit nom reposi neus nemet eur planken
Enes a zo eur guele a zo yen a kalet
Evit reposi eur c'horf paour pehini ve scornet.

O tont deus ober faction, dre a glao pe an avel
A glever en pad an nos, dre o tiou scouarn o yude,
Ma vise lavaret din breman a zo daou uguen mis
Visem bet quen malheurus o tremen va yaouankis.

Me mise pedet Doue da dori va flaheden ;
Mes pa zeo digoet guenin, e zeo rei din y dougen ;
Ac ebars fin va c'honge marteze vezo brezel,
Neuze neur vro estranjour, marteze vo ret mervel.

Sonjit ta tud yaouank, peguen trist ar maro,
Mervel da bemp bla varnuguen, e creis tan ar c'hañ
Mar ia ar hellou d'ar guer da laret vin maro,
Laquet guenin, me o ped, eun nebeut pedenno.

A neuze ebars ar vro, evel e ma ar c'his
C'houllan guenoc'h eur *Bater*, pe an *De Profundis*
Mont a ran, va mignonet, breman da echui,
Re glac'haret eo va c'holon vit gallout continui ;

Mes quant evit finissa, meus c'hoant da lavaret
Hano ar pevar den yaouank, deus pere meus parlan
Unan a zo e hano, Jacques Bourriquen
An eil demeus ane, e zo Even Gourlaouen.

Isidor Maisonneuve, a Corentin Lagadec,
An hini diveza zo deus Caraës, an tri al deus Spey
Ma moc'h clasq got a clevet piou neus gret ar chañ
Ma pars ar guer a Baris, rannet e zeo e galon,

Sergent-Major e zeo, demeus ar blavez unec
E hano zo François Ruppe, demeus bourg Speyet.
Breman er pemp assembles, or speret bars ar vro
Ar laromp dar Finister, *quenavo!!! quenavo!!!*

François RUPP

